

Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu

Missä mennään?

Oppopäivät 8-10.2.2024

Valpasverkosto

Kati Ainassaari, Opinto-ohjaaja & Oppivelvollisuusohjaaja, Haapavesi

Jenni Rinnemaa, Oppivelvollisuuskoordinaattori, Rovaniemi

Tervetuloa ajankohtaistatsaukseen asuinkunnan ohjaus- ja valvontatyöstä

Valtakunnallinen Valpasverkosto

- Syntyi syksyllä -21 tarpeeseen jakaa tietoa/kokemuksia asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastaavien kesken
- Omat **aamukahvit tiistaisin klo 9/kokoukset kerran kuussa**
- Oppivelvollisuuden **”materiaali/tietopankki”** teamssissa
- Tarkoituksena ennen kaikkea toimia työn tukena verkoston jäsenille, **vertaismentorointi**
- Valpasverkosto **luo ja ylläpitää kontakteja** eri yhteistyötahoihin (OKM, OPH, KARVI, Koulutuksenjärjestäjät, Into ry. jne)
- Vastuuta on jaettu lukuvuosittain **”vetoryhmän”** kesken, jossa on edustajia ympäri Suomen
- Jäseniä on tällä hetkellä 153
- Jos olet asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuussa ja haluat liittyä mukaan Valpasverkostoon, niin laita viestiä: ***jenni.venejarvi@askola.fi***

Valtakunnallinen Valpasverkosto

Valpasverkosto toimii Askolan hallinnoiman suljetun teams-ryhmän kautta. Vetovastuuta on jaettu useammalle henkilölle.

Lukuvuonna 23-24 Valpasverkoston vetoryhmässä ovat:

- Laura Sirkiä, Kerava
- Karita Snellman, Vantaa
- Jenni Venejärvi, Askola
- Johanna Panttila, Lahti
- Loviisa Silmäri, Kuopio
- Kati Ainassaari, Haapavesi
- Päivi Huhtanen, Parainen
- Seija Levänen, Porvoo
- Pirjo Niittyviita, Oulu

****Tarvelähtöinen***

****Epävirallinen***

****Valtakunnallinen***

****Vertaistuki ja tieto***

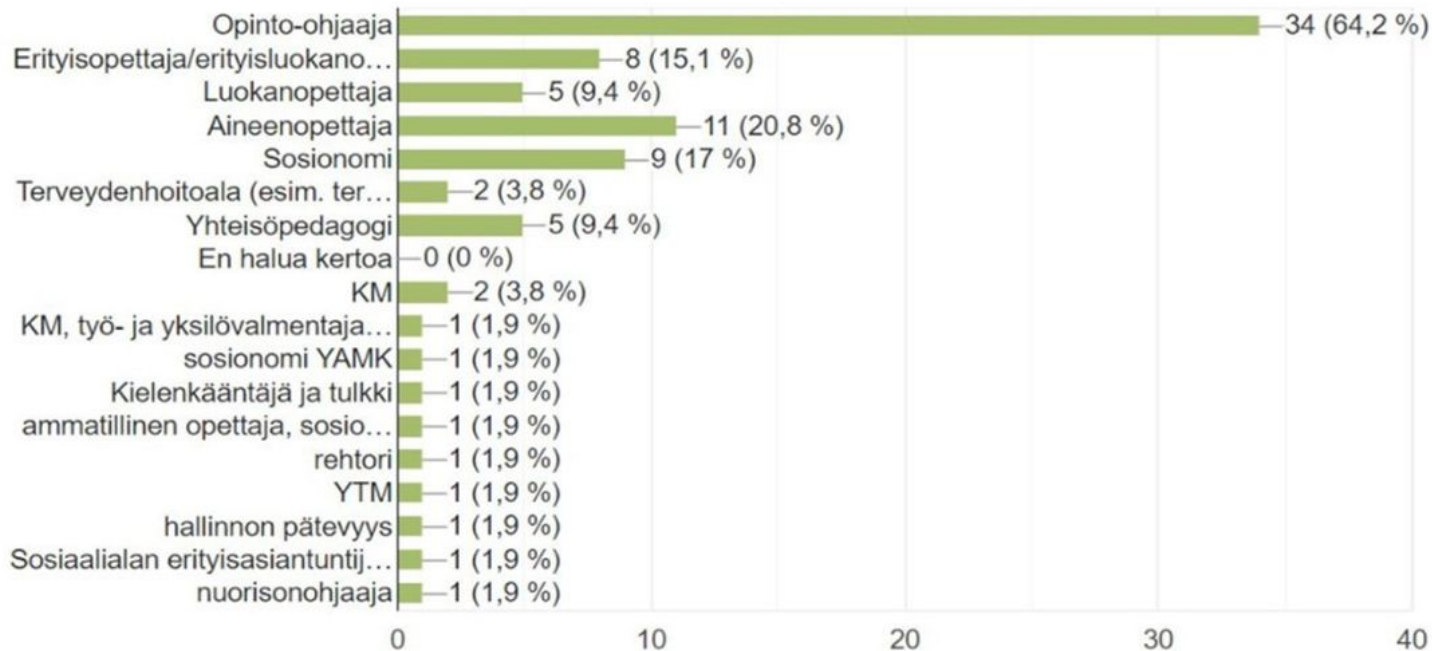
****Asuinkunnan ohjaus- ja
valvontavastuuta
toteuttavat henkilöt***

Keitä me ollaan?

ASUINKUNTAOHJAAJA				REHTORI
VASTAAVA TYÖPAJAOHJAAJA				OPINTO-OHJAAJA
OPPIMISEN JA HYVINVOINNIN TUEN PALVELUPÄÄLLIKKÖ				OPPIVELVOLLISUUS- KOORDINAATTORI
URAOHJAAJA				OPPILAANOHJAAJA
OPPIVELVOLLISUUS VALVONNAN KOORDINAATTORI				NIVELVAIHVEEN OPINTO-OHJAAJA
KUNTAVALVOJA				OPPIVELVOLLISUUS- VALVOJA
KASVUN JA OPPIMISEN TUEN PÄÄLLIKKÖ				OHJAAMO- KOORDINAATTORI
ERITYISASiantuntija				OPPIVELVOLLISUUDEN ERITYISASiantuntija
ASUINKUNNAN OHJAAJA				KOORDINOIVA OPINTO-OHJAAJA
OPINTOVALMENTAJA		(Lähde: Valpasverkoston kysely syksy -22 & valpasverkoston yhteystietotaulukko -24)		SUUNNITTELIJA

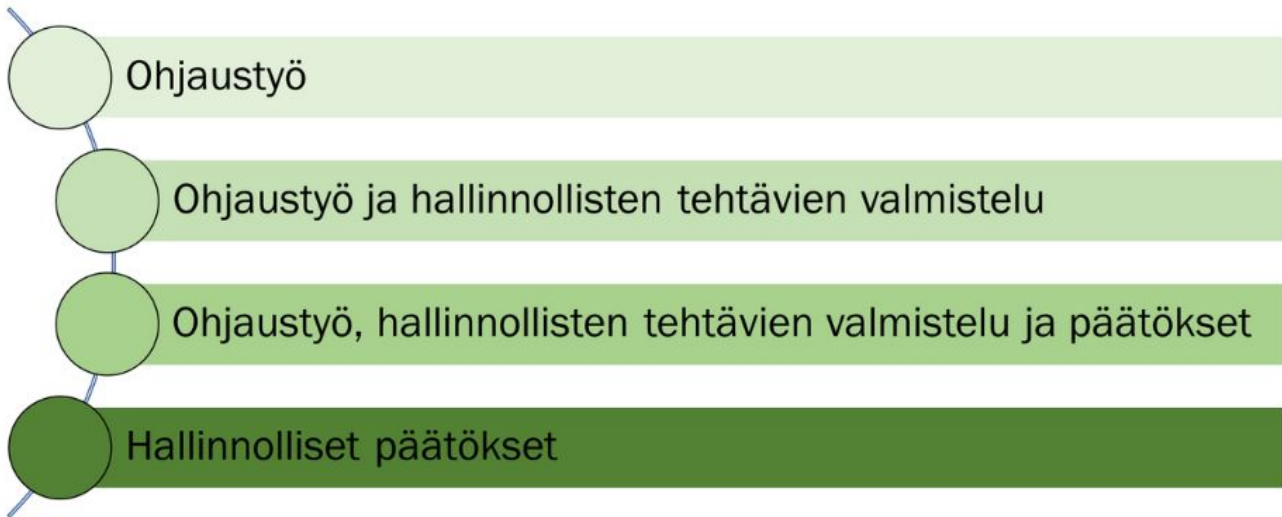
Koulutustaustoja (yksi tai useampi):

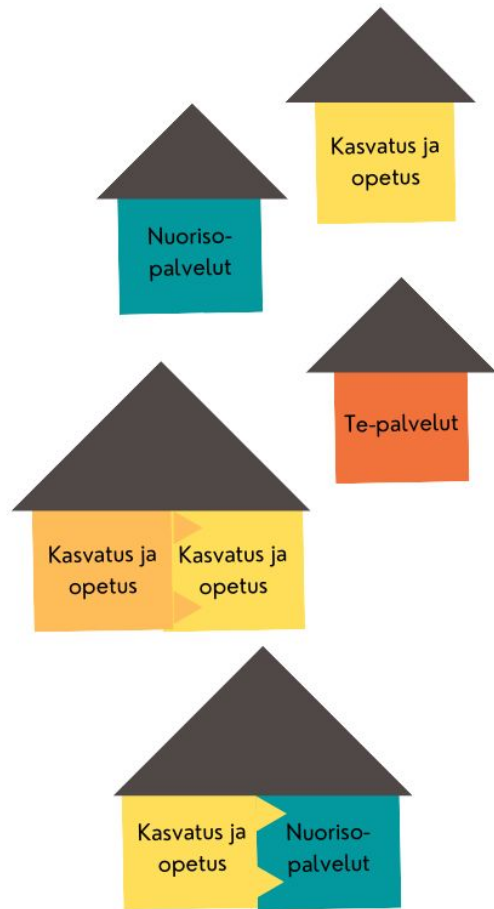
(Valpasverkoston kysely syksy -22, vastauksia 53 kpl)

Työtehtävät asuinkunnan ohjaajana:

Toimiala:

Esimerkkejä toimenkuvista:

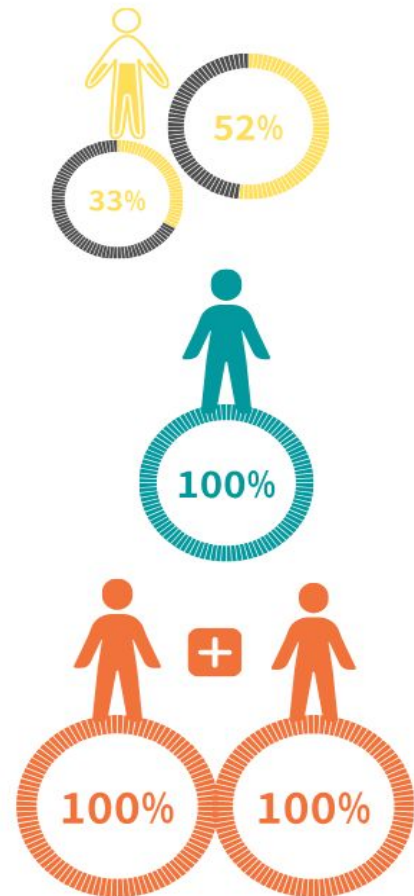

Hallituksen arvio:

**ohjattavia 4000/v*

**ohjauksen tarve
40h/ohjattava*

Resurssit:

Oppivelvollisuuden suorittamisen ohjaus- ja valvontavastuu

OPPIVELVOLLINEN:

- Velvollinen opiskelemaan 18 ikävuoteen / tutkinnon suorittamiseen saakka.
- Velvollinen hakeutumaan koulutukseen.

(OVL 2 §, 10 §)

HUOLTAJA:

- Huolehtii, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuttaan.

(OVL 9 §).

YHTEISKUNNAN TAHOT

- Ohjaavat ja valvovat osaltaan oppivelvollisuuden suorittamista; oppivelvollisen hakeutumisvelvoitteen täyttymistä, opintojen edistymistä sekä toimivat, jos nuorella on vaarana opintojen keskeytyminen.

(OVL 11 §, 12 §, 14 §)

Ohjaus- ja valvontavastuun siirto asuinkunnalle

PERUSKOULUT/ VALMENTAVA KOULUTUS

- Keväällä valmistuvat:
 - oppivelvollinen, joka ei ole aloittanut koulutuksessa OKM:n määrittelemänä ajankohtana.
- Muuna aikana valmistuvat:
 - oppivelvollinen, joka ei ole aloittanut koulutuksessa kuukauden sisällä peruskoulun/valmentavan koulutuksen päättymisen jälkeen.

(11 § OVL)

TOINEN ASTE/ VALMENTAVA KOULUTUS:

- Oppivelvollinen, joka on katsottu eronneeksi, eikä hänellä ole toista opiskelupaikkaa.
- Oppivelvollinen jonka opiskeluoikeus on peruttu ammatillisen koulutuksen säädetyin lain nojalla.

(13 § OVL)

15v

Opiskeluoikeus

PERUSKOULU

Opiskeluoikeus

2. ASTE

ei opiskeluoikeutta

ASUINKUNTA

Opiskeluoikeus

TUVA

18v.

14 § (OVL) Asuinkunnan ohjaus ja valvonta

- Asuinkunnan tehtävänä on ohjata oppivelvollista hakeutumaan 4 §:ssä tarkoitettuun hänelle soveltuvaan koulutukseen ja tarvittaessa muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin
- Oppivelvollisen tilanne ja tuen tarve selvitetään yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa.
- Monialainen verkostoyhteistyö tärkeää sujuvan ohjautumisen ja soveltuvan koulutusratkaisun löytymisen kannalta.

15 § (OVL) Opiskelupaikan osoittaminen

- Asuinkunnan tehtävänä on **kahden kuukauden kuluttua** ohjaus- ja valvontavastuun alkamisesta osoittaa oppivelvolliselle opiskelupaikka tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa (TUVA) tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa (TELMA)
- **Vaativaan erityiseen tukeen oikeutetulle** järjestettävässä koulutuksessa oppivelvolliselle voidaan oppivelvollisen taikka hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumuksella osoittaa opiskelupaikka jo ennen 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

Entä jos osoitettu opiskelija ei aloita opintoja?

- Toisin kuin opetus- ja kulttuuriministeriö on aiemmin ohjeistanut, **ohjaus- ja valvontavastuu jää asuinkunnalle, jos osoitettu oppivelvollinen ei tosiasiallisesti aloita opintojaan.** Tällöin ei siis tehtäisi eronneeksi katsomista koskevaa päätöstä. *Jos oppivelvollinen olisi läsnä yhdenkin päivän, ohjaus- ja valvontavastuu olisi siirtynyt koulutuksen järjestäjälle, jolloin tehtäisiin eronneeksi katsomista koskeva päätös.*
- Oppivelvollisuuslaissa ei ole rajattu sitä, miten monta kertaa opiskelupaikka voidaan osoittaa, joten **tarvittaessa oppivelvolliselle voidaan osoittaa opiskelupaikka samassa oppilaitoksessa useampaan kertaan!**

7 § (OVL) Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen

Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi:

- 1) oppivelvollisuuden suorittamisen estävän **pitkäaikaisen sairauden tai vamman** vuoksi;
- 2) sairausvakuutuslain mukaisen **raskaus- tai vanhempainrahan** saamisen ajaksi;
- 3) vähintään kuukauden kestävän **tilapäisen ulkomailla oleskelun ajaksi**, jos oppivelvollinen osallistuu oppivelvollisuuden suorittamista vastaavaan koulutukseen ulkomailla tai hänen muutoin voidaan katsoa suorittavan oppivelvollisuutta ulkomailla oleskelun aikana;
- 4) oppivelvollisuuden suorittamisen **estävän elämäntilanteeseen liittyvän muun painavan syyn vuoksi.**

Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen toistaiseksi, jos oppivelvollisuuden suorittamisen estävä sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä.

7 § (OVL) Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen

- **Koulutuksen järjestäjä** päättää oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä.
- Jos oppivelvollinen ei ole minkään koulutuksen järjestäjän opiskelija, keskeyttämisestä päättää oppivelvollisen **asuinkunta**.
- Koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava **oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot** oppivelvollisen asuinkunnalle, **jos** oppivelvollisuuden suorittaminen **keskeytetään toistaiseksi**.

HUOM! Asuinkunta ei siis ole tietoinen niistä oppivelvollisista kenelle on tehty koulutuksen järjestäjän taholta määräaikainen keskeyttämiss päätös!

16 § (OVL) Maksuttomuuden pidentäminen

Maksuttomuutta pidennetään niiden ajanjaksojen kestoja vastaavasti, joiden aikana oppivelvollisuuden suorittaminen on ollut opetus on ollut perusopetuksen suorittamisen jälkeen keskeytyneenä 7 § asetuksen säädetyillä perusteilla.

Lisäksi maksuttomuutta voidaan pidentää **enintään yhden vuoden ajan**, jos opiskeluajan pidentymisen syynä on:

- 1) terveydellisiin tai muihin painaviin syihin liittyvä opiskelualan vaihto;
- 2) oppimisvaikeudet;
- 3) perusopetuksen jälkeisen valmentavan tai valmistavan koulutuksen suorittaminen;
- 4) perusopetuksen oppimäärän suorittamisen viivästyminen.

Maksuttomuuden pidentämisestä päättää opiskelijan hakemuksesta se koulutuksen järjestäjä, jonka opintojen aikana opiskelija hakee maksuttomuuden pidentämistä.

Maksuttomuuden pidentämistä voi hakea aikaisintaan kuusi kuukautta ennen maksuttomuuteen oikeuttavan ajan päättymistä.

Ennakoiva Valpasohjaus

- Useat kunnat tarjoavat ennakoivaa Valpasohjausta, jos siihen on tarpeeksi resursseja käytössä. **Ohjausvastuu on koulutuksen järjestäjällä.** Kohderyhmänä keskeyttämisuhan alla olevat oppivelvolliset.
- Yhdessä koulutuksen järjestäjän, oppivelvollisen, huoltajien sekä mahdollisten tukiverkostojen kanssa mietitään oppivelvolliselle soveltuvia ratkaisuja.
- Ennakoivaan Valpasohjaukseen **tarvitaan huoltajan/oppivelvollisen lupa** → asuinkunnan lain velvoittama tietojensaanti oikeus alkaa vasta kun Valpasilmoitus on tehty
- Anonymisti voi konsultoida asuinkuntaa ilman lupaa
- **Tämä työ ei näy lainkaan Valpas tilastoissa!**

VALPAS-ohjaus vs. Etsivä nuorisotyö

Erot:

Valpas-Ohjaus

- Lakisääteinen vastuu ohjata ja valvoa ilman opiskelupaikkaa olevia oppivelvollisia
- Valvonta (kaksoisrooli)
- Valpas-järjestelmä
- Opiskelupaikan osoittaminen ja oppivelvollisuuden keskeyttäminen
- Asiakkuuden kesto (lyhytaikainen)
- Ikärajat (vastuu päättyy kun täyttää 18)
- Tiimin koko (1 henkilö, pl. isoimmat kunnat)

Yhtäläisyydet

- Kohderyhmä: ilman opiskelupaikkaa olevat nuoret
- Tavoite: ohjata nuori koulutuksen ja muiden tarvittavien palveluiden piiriin
- Ohjauksellisuus: huomioida kokonaisvaltainen elämäntilanne ja verkostot.
- Tuoda esille vahvuuksia ja omia toiveita sekä lisätä itsetuntoa.
- Verkostotyö
- Tiedon tuominen ja vieminen ilmiöistä ja nuorten tarpeista

PERTTI, 17V:

Pertti on kerrannut 6.luokan. Pertillä on lukivaikeus ja yksilöllistetty oppimäärä äidinkielessä. Hän ei pidä kielten opiskelusta, koska oppiminen työlästä ja vaatii keskittymistä. Sen sijaan teknisen tunnit ovat kivoja, koska opettaja on ymmärtäväinen ja antaa Pertin toteuttaa omia projektejaan.

Peruskoulu kaikkineen on ollut hyvin raskasta aikaa Pertille. Tätä aikaa on värittänyt koulunvaihdokset, epäonnistumisen kokemukset ja erilaiset riidat sekä välikohtaukset koululla. Onneksi opo on saanut valeltua Perttiin tulevaisuuden uskoa ja hakeutumaan yhteishaussa itseään kiinnostavalle allalle.

Pertti tulee valituksi ajoneuvoalan perustutkintoon. Opinnot lähtevät hyvin käyntiin pienestä alkujännityksestä ja ahdistuksesta huolimatta. Pertistä on mukava opiskella amiksessa, koska siellä on käytännön tekemistä ja ala tuntuu oikealta. Syksyn mittaan peruskoulunaikaiset haasteet ovat kuitenkin alkaneet "nostaa päätään". Pertillä alkaa tulla selittämättömiä poissaoloja. Oppilaitos on pyrkinyt puuttumaan tilanteeseen ja tarjoamaan tukea. Poissaolot ja opinnoissa etenemättömyys johtaa Pertin erottamiseen. Pertti siirtyy asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuulle.

Mikä neuvoksi asuinkunnan ohjaajalle? Mitä asioita asuinkunnan ohjaajan olisi hyvä selvittää jatko-ohjausta varten? Miten lähtisit työskentelemään Pertin kanssa? Minne ohjaisit?

Kiitos!

Kati Ainassaari

Opinto-ohjaaja & Oppivelvollisuusohjaaja
Haapavesi

kati.ainassaari@haapavesi.fi

044-7591348

Jenni Rinnemaa

Oppivelvollisuuskoordinaattori
Rovaniemi

jenni.rinnemaa@rovaniemi.fi

040-6783907

